

let i desperation over manglende politiske løsninger til afhjælpning af en akut nødsituation inden for erhvervene. Ved straffens udmåling blev der i to domme fra hhv. 1974 og 1980 taget hensyn hertil.

Sammenfattende finder jeg, at vi er bedst tjent med den bestående ordning, hvorefter domstolene i hvert enkelt tilfælde inden for rammerne af de gældende bestemmelser i straffeloven tager stilling til, om modstand mod en ulovlig tjenestehandling må anses for straffri ud fra en nødvergebetraktning, eller om der i øvrigt foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er anledning til at fravige sædvanlig strafudmåling i praksis.

Det er på denne baggrund, at jeg ikke kan anbefale Tinget at vedtage forslaget.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Civil ulydighed er et begreb, som vi i Socialdemokratiet mest af alt forbinder med store humanistiske skikkelsers indsats for at ændre sociale, racemæssige, juridiske og kulturelle uretfærdigheder. Med civil ulydighed ændrede – for nu blot at nævne nogle få fremtrædende – Gandhi, Martin Luther King, Sakharov og Mandela verdens gang og deres nations fremtid, så der forekommer mig at være et kæmpespring til det begreb om civil ulydighed, som Enhedslisten introducerer med det her lovforslag. Det synes mere at være begivenheder som uroen omkring byggelegepladsen, Byggeren, på indre Nørrebro i maj 1980, der definerer den civile ulydighed eller for den sags skyld nyere begivenheder som det evindelige hærværk mod Øresunds anlæggene, hvilket bl.a. er med til at fordyre anlægget.

Hvis straffeloven bliver ændret, således som Enhedslisten foreslår, så kan man med § 84, stk. 2, undskylde de her nævnte handlinger, men det er ikke rimeligt, at hærværk og overgreb skal gøres til civil ulydighed. Vi kommer ud på en glidebane, for hvornår skal man kunne påberåbe sig § 84, stk. 2, og hvornår kan man ikke?

Vi ved godt, at der sidder nogle på spring for at bruge og formentlig også misbruge begivenhederne på indre Nørrebro nytårsnat, og jeg skal derfor være yderst forsigtig med at bringe eksempler herfra ind i behandlingen af dette forslag. Men tilsyneladende er der folk – også herinde – der opfatter hærværk mod restauranter og pengeinstitutter som fuldt berettigede, hvis disse har en symbolværdi. Er disse lovovertrædelser »af forholdsvis underordnet betydning«?

Det er socialdemokratiets opfattelse, at ru-deknusninger og optøjer intet har at gøre med civil ulydighed; der er værdigheden og visionerne til forskel. Og som vi jo netop har hørt det fra ministeren, så eksisterer der allerede en rimelig forstående holdning i retssystemet over for overskridelser af lov og orden, der udspringer af særlige forhold.

Vi har i dag et udmærket anke- og klagesystem, der vil kunne opfange formentlig op imod 99,9 pct. af de såkaldte normale situationer. Men hvis det er sådan, at det er det eksisterende ankesystem, Enhedslisten er kritisk over for, så synes jeg, at vi skal drøfte dét og kun dét, men på et andet tidspunkt og formentlig også på en anden baggrund.

I øvrigt er justitsministeren mig bekendt særdeles lydhør over for forslag til forbedringer af ankemulighederne, så den debat vil jeg gerne hilse velkommen, men altså en afvisning af dette lovforslag.

Svend Aage Jensby (V):

Der står i bemærkningerne til Enhedslistens forslag, at hvis politisk ansvarlige gang på gang tilsidesætter særlige befolkningsgruppers principielle synspunkter eller interesser osv., så forsvinder grundlaget for disse befolkningsgruppers loyalitet mod statsmagten. Hertil vil jeg sige, at de befolkningsgrupper har kun én vej, nemlig at gøre deres rettigheder og synspunkter gældende på demokratisk vis og ikke på den måde, som man nu vil gøre det, nemlig ved at lægge op til det, som vil føre til den totale ulydighed.

Hvis man vedtog det her forslag, så ville man for det første efterlade befolkningen i en kæmpedyb retsuskkerhed. Når man ser på formuleringer som klart ulovlige, formodentlig osv., så vil man forstå, at det lægger op til en lovgivning, som er aldeles uacceptabel med hensyn til klarhed.

Dernæst begrundes man forslaget på en efter min mening fuldstændig ubegrundet måde ved at henvise til, at der, som om det skulle være daglig kost, tillades dispositioner i strid med f.eks. bygge- og miljølovgivningen. Det er jo ikke tilfældet, tværtimod. Og hvis de situationer opstår, så har borgere, der er utilfredse, kun én vej, og det er den administrative rekurs eller via domstolene og så her forfægte deres rettigheder.

Nej, i virkeligheden tror jeg, at det, der ligger bag Enhedslistens ønske om at få indføjet sådan en bestemmelse i straffelovens § 84, er at lægge